

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาความเชื่อต่อการทำบุญของพุทธศาสนิกชนในเขตอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม และก่อนที่ทำการสร้างเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร งานวิจัย และข้อมูลที่เกี่ยวข้องมาประกอบในการสร้างแบบสอบถาม และกำหนดแนวทางในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยไว้ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. วิธีสร้างเครื่องมือและการตรวจคุณภาพเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
Rajabhat Mahasarakham University

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้คือ พุทธศาสนิกชนในเขตอำเภอกันทรวิชัยจังหวัดมหาสารคาม จำนวน 52,542 คน (ข้อมูลประชากรจากสำนักทะเบียนอำเภอกันทรวิชัยจังหวัดมหาสารคาม ณ วันที่ 1 พฤศจิกายน 2546)

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่ พุทธศาสนิกชนที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอกันทรวิชัยจังหวัดมหาสารคาม จำนวน 52,542 คน ซึ่งกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรการคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างของ ยามาเน ทาโร Yamane Taro (1973 : 27) โดยใช้ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 397 คน ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนประชากร

e = ความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับให้เกิด

แทนค่าสูตร

$$n = \frac{52,542}{1 + 52,542(0.5)^2} = 396.96$$

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยต้องการความเชื่อถือในผลการวิจัยมากขึ้น จึงเพิ่มขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากที่คำนวณได้ 397 คน เป็นจำนวน 400 คน การวิจัยใช้วิธีการสุ่มแบบกำหนดโควตา (Quota sampling) ซึ่งอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม มีจำนวนทั้งสิ้น 10 ตำบล ๆ ละ 40 คน และแจกแบบสอบถามด้วยวิธีสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental random sampling) ทุกหมู่บ้านจนครบ 400 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความเชื่อต่อการทำบุญของพุทธศาสนิกชน

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะต่อการทำบุญ

2. วิธีการสร้างเครื่องมือในการวิจัย

การสร้างแบบสอบถามเพื่อการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

2.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่

ต้องการศึกษา

2.2 กำหนดขอบเขตคำถามให้ครอบคลุมกรอบแนวคิด วัตถุประสงค์ และองค์ประกอบที่ทำให้ทราบถึงความเชื่อต่อการทำบุญของพุทธศาสนิกชนในเขตอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม แล้วนำมาเป็นข้อมูลในการสร้างแบบสอบถาม

3. การตรวจคุณภาพของแบบสอบถาม

การหาคุณภาพของแบบสอบถาม เพื่อให้เกิดความมั่นใจในคุณภาพการวิจัย เช่น ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) มีขั้นตอน ดังนี้

3.1 การตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา(Content validity) โดยนำร่างแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญตรวจแก้ไขและเสนอแนะ ปรับปรุง เพื่อความเหมาะสมและมีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) ผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย

3.1.1 นายอุตสาหกรรม พาสกุล ก.ศ.บ (การมัธยมศึกษา), ค.ม. หัวหน้ากลุ่มนิเทศก์ติดตามและประเมินผล ระดับ 8 สำนักงานเขตพื้นที่การชอนแก่น เขต 4 เสนอแนะในเรื่องความครอบคลุมของเนื้อหา

3.1.2 นายบุญธรรม บุญญาญจน์ ก.ศ.บ., ศศ.ม.หัวหน้ากลุ่มนิเทศก์ติดตามและประเมินผล ระดับ 8 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชอนแก่น เขต 3 แนะนำเกี่ยวกับภาษาที่ใช้ในการสร้างแบบสอบถาม

3.1.3 นายพรชัย สัจจงพงษ์ ศศ.บ. , ศศ.ม. อดีตประธานสภาวัฒนธรรมอำเภอกุสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม เสนอแนะในเรื่องความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม

3.2 ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยการนำไปทดสอบ (Try out) กับประชากรที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับประชากรที่จะทำการศึกษาวิจัย จำนวน 30 คน ในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม

3.3 หาค่าอำนาจการจำแนกรายข้อโดยใช้ t -test นำข้อคำถามที่ได้ค่าอำนาจการจำแนกรหว่าง 1.96-4.34 มาเป็นข้อคำถาม แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการคำนวณสัมประสิทธิ์แอลฟาของคอนบราค (Coefficient alpha) โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for windows ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.90

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังต่อไปนี้
 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น ไปเก็บข้อมูลกับพุทธศาสนิกชนจาก 10 ตำบล ๆ ละ 40 คน ในเขตอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม โดยการสอบถามด้วยตนเองและมีผู้ช่วยผู้วิจัยในการเก็บรวบรวมข้อมูล ระหว่างวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2547 ถึงวันที่ 1 มีนาคม 2547 รวม 30 วัน และได้แบบสอบถามครบจำนวน 400 ชุด

การจัดกระทำกับข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ในการประมวลผลข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for windows ในการรวบรวมประมวลผล และวิเคราะห์ ข้อมูล โดยดำเนินการจัดกระทำกับข้อมูลดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่รวบรวมได้ตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องปรากฏว่ามีความสมบูรณ์ถูกต้องครบ 400 ฉบับ
2. นำแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์แล้วลงรหัสตามแบบการลงรหัส (Coding form)
3. นำแบบสอบถามที่ลงรหัสแล้วให้คะแนนแต่ละข้อจากอำนาจการจำแนก 5 ระดับให้คะแนนดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2543 : 100)

ระดับความเชื่อมากที่สุด	กำหนดให้	5	คะแนน
ระดับความเชื่อมาก	กำหนดให้	4	คะแนน
ระดับความเชื่อปานกลาง	กำหนดให้	3	คะแนน
ระดับความเชื่อน้อย	กำหนดให้	2	คะแนน
ระดับความเชื่อน้อยที่สุด	กำหนดให้	1	คะแนน

4. นำแบบสอบถามที่ลงคะแนนเรียบร้อยแล้วไปประมวลผลข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows และกำหนดเกณฑ์การให้ความหมายค่าเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด. 2543 : 100) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00	หมายความว่า	พุทธศาสนิกชนมีระดับความเชื่อมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50	หมายความว่า	พุทธศาสนิกชนมีระดับความเชื่อด้วยมาก
ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50	หมายความว่า	พุทธศาสนิกชนมีระดับความเชื่อปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50	หมายความว่า	พุทธศาสนิกชนมีระดับความเชื่อน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50	หมายความว่า	พุทธศาสนิกชนมีระดับความเชื่อน้อยที่สุด

5. นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์และนำเสนอผลการวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์การวิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้นำหลักสถิติมาประกอบการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามดังนี้

1. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ
  - 1.1 หาความเชื่อมั่นโดยใช้วิธีการหาความเชื่อมั่นใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) (บุญชม ศรีสะอาด. 2543: 96)
  - 1.2 หาอำนาจการจำแนกของแบบสอบถามโดยวิธีหาอัตราส่วนวิกฤต t เป็นรายข้อ ตามวิธี t-test (บุญชม ศรีสะอาด. 2543: 101)
2. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. สถิติทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ ได้แก่ t-test และ ANOVA